

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Izhaja vsako sredo.
Cena: Letno Din 32,—, polletno Din 16,—, četrtletno Din 9,—, inozemstvo Din 64,—. — Poštno-čekovni račun 10.603.

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška cesta 5

Telefon interurban 113.

Cena inzeratov: cela stran Din 2000,—, pol strani Din 1000,—, četrt strani Din 500,—, 1/8 strani Din 250,—, 1/16 str. Din 125,—, Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20.

Kam pridemo?

Piše kmet F. M. iz Sv. Marjete na Pesnicl.

V veliki gospodarski krizi smo, tako pišejo časniki. Nam kmetom ni treba, da bi to doznali šele iz časnikov, mi to krizo sami najtežje občutimo. Po listih se obširno razpravlja in na gospodarskih posvetovanjih se pojasnjuje, kje tičijo vzroki te krize. Poznamo te vzroke, saj smo jih tolikokrat slišali ali čitali, da jih znamo na pamet. Kriva je konkurenca ruskih boljševikov, ki prodajajo svoje blago izpod cene; čitali smo, da se takšnemu prodajanju pravi dumping, in tudi to smo si zapomnili. Kriva je konkurenca Zedinjenih držav Amerike, Kanade in Argentine. Krivo je razbitje evropskih držav na manjše države, kar je povzročila svetovna vojna. Nismo še na kraju z naštevanjem teh vzrokov, pa bomo rajši nehali, ker nam to nič ne koristi. Jaz si po svoji priprosti kmetški pameti mislim: dobro je, da poznamo vzroke bolezni, pa to ni dosti. Od samega znanja vzrokov ne bo noben bolnik ozdravel, zato je treba, da rabi zdravila. In ravno to je glavna stvar pri sedanji gospodarski krizi. Odkod je prišla, so nam že nešteto krat povedali. Da je nismo kmetje sami zakrivali, bo menda vsak človek odkrito priznal. Saj smo tudi mi kmetje tako odkritosrčni, da priznamo, da nismo tako nedolžni ali pa, kakor bi rekel, tako gospodarsko preudarni, da ne bi bili sami ničesar krivi. Toda poglavitni vzroki so gotovo takšni, da smo kmetje preslabi, da bi jih odpravili.

Poglavitno vprašanje je sedaj: ali so še za to strašno gospodarsko bolezen, na kateri trpi kmet, zdravila in katera so? Da so zdravila, je jasno, ker morajo biti. Če propade v Evropi kmet, bo cela Evropa postala boljševiška Rusija. Jaz mislim, da bi to za nikogar dobro ne bilo, naj si oskrbi potni list in vizum, če to sploh more dobiti, pa naj gre v boljševiški raj. Mislim, da bo iz komunističnega raja prej prišel nazaj kakor je Adam šel iz pravega raja, pa še angela ne bo treba, ki bi ga iztirjal iz tega raja.

Ker je kmet potreben za reden obstoj človeške družbe, zato ga je treba rešiti. Zato naj pristojni činitelji v tem oziru storijo svojo dolžnost. Drugi stanovlji si znajo sami pomagati, da gospodarsko ne propadejo, in oblast jim pri tem gre, kolikor mogoče, na roko.

Znajo si zasigurati primerne cene za to, kar člani tega ali onega stanu pridelajo ali imajo na prodaj. Če bi ne smel trgovec prodajati po primernih cenah ali bi obrtnik ne dobil za svoje izdelke toliko, kolikor je potrebno, da more živeti on in njegova družina, mislite, da ne bi zaprl svoje trgovne, oziroma svoje delavnice?

Kaj pa mi kmetje, ali naj pustimo polja eneobdelana in travnike zanevarjene? Od gladi bi umrli ne samo mi, ampak tudi vsi drugi stanovlji. Ker kmetje nismo še tako organizirani kakor drugi stanovlji, da bi si mogli sami pomagati, mora nam pomagati država in oblast. Poseči je treba vmes s krepko roko, in sicer čimprej. Cene živine, našega glavnega pridelka, padajo od dneva do dneva. Kako globok je ta padec, se vidi iz tega, da je pri kravah padla cena do 1 1/2 dinarja in menda še več pri kilogramu. Ali ni to strahovit dumping, prodajanja izpod cene, ki smo ga kmetje prisiljeni izvajati?! Nad ruskim dumpingom se razburja svet, kaj pa nad kmetškim dumpingom? Če se ne bo to padanje in propadanje kmalu zajezilo, kam pridemo?

Največji izumitelj nedavno obolel. Silka nam kaže Tomaža Edisona, Amerikanca in največjega izumitelja, ki je dosegel starost 84 let in se je šele letos podal v pokoj.

V NAŠI DRŽAVI.

Avstriji je ognjišče za napade na naše železnice. Od 30. junija letos do prvih dni v avgustu so se vrstili napadi na naše vlake in je razven človeških žrtev še povzročene škode za dobrih 10 milijonov Din. Vse ugotovitve glede atentatov na naše železnice dokazujejo, da so prišli vozovi s peklenjskimi stroji, določeni, da eksplodirajo kje bolj na jugu naše države, čez mejo iz Avstrije in so bili položeni peklenjski stroji v vagone na avstrijskem ozemlju. Avstrijske oblasti puste, da se zbirajo vsi naši državni sovražni elementi, ki kujejo tamkaj nemoteno peklenjske zlobne načrte proti vsemu, kar je našega in nam prijaznega. Posebno pa napadi na naše železnice zelo povečavajo krivdo avstrijskih oblasti in bo naša vlada že našla pota, da napravi temu rovarenju proti naši državi konec. Avstrijska vlada je že odredila, da bo vse vagone, ki bodo tekli iz Avstrije ali preko Avstrije v Jugoslavijo, natančno preiskovala. Preiskava se ne bo vršila samo na meji, ampak tudi na Dunaju na obeh kolodvorih. Nadzorstvo bo vršila mešana komisija iz članov policije in železniške uprave. Vagone za Jugoslavijo bodo nadzorovali na skrivaj do jugoslovanske meje posebni organi.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Svoboden promet pri bankah v Nemčiji. Nemčija je izvršila povsem mirno svoboden plačilni promet pri bankah. Dvig vlagatelj niso prekoračili pričakovane mere. Ako ne bo kakih novih in posebnih pripetljajev, se bo obnovil borzni promet z vrednostnimi papirji koncem avgusta.

Važna izjava nemškega kanclerja o finančno-gospodarskem stanju Nemčije. Državni kancler Brüning je povdaril v svojem govoru v radiju, da je še vprašanje nemškega inozemskega posojila trenutno nemogoče iz državno-pravnih ter finančnih razlogov. Nemogoča in brezpredmetna so razpravljanja o osamostvojitvi nemšk. gospodarstva in o njega izključitvi od ostalega sveta. Nemčiji je treba samo preudarnosti, ki bo edina vrnila v inozemstvu zaupanje do Nemčije. Z omenjenim kanclerjevim govorom so zelo zadovo-

ljni Francozi, ker jim je porok, da bo nadaljevala Nemčija nemško-francoski sporazum.

Nemški kancler in zunanji minister dr. Curtius v Rimu. Glavna nemška državnik: kancler in zunanji minister sta se odpeljala 7. avgusta v Rim. Rimski sestanek ima namen, da utrdi pristrčne odnose med Nemčijo ter Italijo, a le v soglasju z načelom sodelovanja celotne Evrope.

Tudi francoski ministrski predsednik poseti Rim. Po obisku zastopnikov Nemčije v Rimu se bo podal tjakaj tudi francoski ministrski predsednik Laval. Pri tem obisku bo šlo v glavnem za večmiliardno posojilo, katerega rabi Italija od Francije. Za podelitev tega posojila zahteva Francija sigurnost, da ne bo Italija neprestano spletkarila za njenim hrbtom v korist drugih držav.

Iz španske republike. Španski ustavotvorni skupščini dela velike preglavice nezprosna zahteva po avtonomiji od strani Katalonije in tudi drugih provinc. Kakor smo že poročali, se je vršilo po Kataloniji v nedeljo 2. avgusta ljudsko glasovanje za avtonomijo, ki je doseglo 95%. Katalonija je glede industrije najbolj razvita pokrajina na Španskem in avtonomna Katalonija bi pomenila toliko kakor: v katalonski samoupravi bo imelo delavstvo večino, kar pa znači opasnost za sedanjo špansko meščansko republiko. Vodja Kataloncev, 75 letni »stric« Macia bo prišel te dni v ustavodajno skupščino, kjer bi naj došlo med meščanskimi republikanci in delavskimi avtonomisti do sporazuma ali do preloma. V zadnjem slučaju bi prišla v nevarnost država kot taka.

Zopet indijska posvetovanja. Na 11. indijski kongres v Londonu je povabljenih 80 indijskih držav. Gandhi bo na tem kongresu glavni zastopnik koristi Indije in bo odpotoval z drugimi odposlanci krog sredine avgusta iz Indije na Angleško.

*

Fašizem in Vatikan. Mussolini se je začel bati radi spora z Vatikanom. Borba proti katoliški Cerkvi še ni prinesla nikomur nobene koristi, marveč samo škodo. To ve tudi Mussolini in zato se je začel bati za obstoj svoje stranke, ako bi to borbo nagnal na vrhunec. Razposlal je vsem prefektom v Italiji okrožnico, v kateri jim naroča, naj poizvejo za mnenje ljudstva o sporu s Cerkvijo, ali bi bilo ljudstvo v tem oz. na strani vlade ali pa Cerkve, in kako bi ljudstvo sodilo, ako bi se prekinila zveza s Cerkvijo. Obenem je naročeno časnikom v Italiji, da strastnih in sramotilnih napadov na Cerkev in huj-skajočih člankov zaenkrat ne smejo objaviti.

Duhovnika so napadli. Zgodilo se je v Trstu, in sicer 26. julija. Neki furlanski duhovnik, ki je prišel po opravkih

Radenska mineralna voda

Ima vsled svoje velike količine natrija to prijetno lastnost, da paralelizira vinsko kislino ter napravi vsako vino prijetno pitno.

v mesto, se je okoli polnoči peljal na kolesu po korzu. Fašisti so z divjim kričanjem navalili na njega, ga podrli na tla ter bi ga bili najbrž ubili, da niso mirnejši meščani prišli duhovniku na pomoč ter ga rešili iz rok divjakov. Takšen duh vlada med italijanskimi fašisti.

Evharištični kongres na Trsatu. Dne 14. in 15. avgusta bo na Trsatu evharištični kongres. Pri tej priliki se bo proglašila frančiškanska cerkev za baziško ter se bo obenem praznil 1500 letni jubilej efeškega cerkvenega zbora. Pred več nego 600 leti je bila na Trsatu 3 leta in 7 mesecev hišica, v kateri je stanovala sv. Družina. Radi tega je postal Trsat najslavnejše svetišče Matere božje. Za letošnje slavje na Trsatu se pripravljajo verniki od raznih strani, da tjekaj poromajo. Da se romanje širšim krogom omogoči, je železniško ministrstvo dovelo 50% znižanje voznine, ki velja od 13. do 17. avgusta ter je vezano na izkaznico, katera se mora naročiti pri župnijskih uradih in samostanih ter stane 5 Din. S to izkaznico je združena pravica na brezplačno skupno stanovanje. Ob priliki teh svečanosti se nudi prilika na cenen izlet po morju in za vožnjo po morju naslednji dan.

Zgodovinsko cerkev podirajo. Boljševikom je vsaka cerkev trn v peti. Vsak izgovor je dober, da upraviči porušenje cerkve ali pa njeno uporabo v druge svrhe. Tako so te dni pričeli z rušenjem znamenite cerkve, imenovane Iverskaja-katedrala. Z njo bo tudi padla majhna rdeča cerkev, ki stoji poleg nje in koje zgodovinska vrednost je izredno velika. Ljudstvo protestira zoper rušenje teh cerkva, brezbožniški boljševiki pa se za to ne brigajo.

Vuzenica. Pri Devici Mariji na Kamnu se dne 15. avgusta na Veliko Gospojnico obhaja velik romarski shod. V Vuzenici je rana služba božja ob 7 uri, na Kamnu je ob 9. tih sv. maša, ob pol 10. pridiga, potem procesija s R. T. in nato slovesna sv. maša. Prilika sprejeti sv. zakramente bo vsem dana. Prijazni hriček, zasajen z lipami, v kojih senci romarji lahko poslušajo pridigo in se udeležijo sv. maše, sam vabi. Pridite romarji — ne kramarji.

Ruše. Ruška župnija se resno pripravlja za »ruško nedeljo«, ki bo letos dne 13. septembra. V cerkvi se je na novo razpeljala električna

kar je seveda stalo lepe tisočake. Glavno pa je, da so se naročili za cerkev novi zvonovi. Dobimo štiri nove zvonove v skupni teži 3825 kg; posamezni zvonovi bodo tehtali: prvi 1900, drugi 950, tretji 575, četrti 40 kg; uglašeni bodo po napevu Salve Regina, Zdrava Kraljica in bodo tako vedno prepevali slavo nebeški Kraljici. Po pogodbi jih dobimo do 5. septembra, tako, da bi jih škof slovesno posvetil na angelsko nedeljo dne 6. septembra.

Sv. Peter pri Mariboru. V četrtek, petek in soboto, dne 13., 14. in 15. avgusta se vršijo tu kakor že par let sem duhovne vaje za dekleta. V četrtek in petek ob 5. uri sveta maša, nato pridiga, ob 5. uri zvečer pridiga in litanije. Sklep je na Marijin praznik, in sicer ob 6. uri pridiga, nato peta sveta maša s skupnim svetim obhajilom deklet. Dekleta, ne zamudite lepe prilike in se udeležite duhovnih vaj v častnem številu. Tudi dekleta iz sosednih župnij, zlasti iz Zerkovc, so lepo vabljeni. — Na Marijin praznik, dne 15. avgusta je pozna služba božja na naši Gorci.

Cerkveni shod na Kumu. Cerkveni shod na Kumu na Jernejevo lepo nedeljo bomo letos obhajali 23. avg. Isto nedeljo bodo imeli tudi delavci svoj tabor, katerega se bodo udeležili Zagrebčani, Celjani in Ljubljčanji ter rudarji iz Hrastnika, Trbovelj in Zagorja.

Pomenljiv jubilej v Rajhenburgu ob Savi. Dne 20. avgusta, na god sv. Bernarda ba slavil rajhenburški samostan 50 letnico obstoja. Cerkveno slovesnost bo opravil mariborski vladika dr. Andrej Karlin ob navzočnosti več škofov, cerkvenih in civilnih dostojanstvenikov. Po škofovi sv. maši bo procesija na samostansko pokopališče, molitve za rajne člane samostanske družine in popoldne slovesne večernice in blagoslov z Najsvetejšim. — Trapisti so pribežali v rajhenburški grad iz Francije leta 1881 in so se mislili tukaj le začasno naseliti. Stari rajhenburški grad je kupil brat Gabrijel Giraud (Ziro), iz bogate trgovske rodbine iz Lijona in ga podaril trapistom. Redovniki so grad lepo preuredili v samostan. Prvotno se je naselilo 40 francoskih trapistov v Rajhenburgu, a od teh se jih je vrnilo nekaj nazaj na Francosko. Tekom 50 let je umrlo 69 menihov in sedanja samostanska družina šteje tudi 69 članov. Od ustanoviteljev živi še samo eden, znani brat Ciril, ki je opravljal dolgo let službo oskrbnika. Med sedanjimi patri in brati so vsi Slovenci, izvemši 5 Francozov in 3 Hrvatov. K pomenljivemu jubileju čestita iskreno gg. trapistom »Slovenski Gospodar«!

Marija Reka. Letos pade praznik naše farno patrone na soboto, dne 15. avgusta. Ker ni bilo moč dobiti pomoči, bo slovesno sv. opravilo že ob 8. uri, namreč procesija, pridiga in slovesna sv. maša; to pa radi bolehnosti domačega dušnega pastirja. Čuje se nekaj, da bodo sodelovali nekateri celjski glasbeniki. Romarji, le pridite!

*

Najnovejše izsiljevanje.

Kako čudnih pripomočkov se poslužujejo zločinci današnjih časov, nam kaže slučaj, ki se je doigral pred kratkim v Bochumu. Issiljevalci so se poslužili za svoj zločin goloba, a so bili kljub temu izsledeni in predani roki pravice.